

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ КОМІЧНИХ СИТУАЦІЙ ТА РЕАЛІЙ У НИХ

Король А. П., студ. гр. ПР-11,
Дорда В. О., викладач СумДУ

Постійне розширення інформаційного простору та інтенсивний розвиток міжнародних зв'язків поживає інтерес до проблем міжкультурної комунікації. Їх розробка у сфері перекладу є дуже ваговою і актуальною з огляду на існування міжкультурної асиметрії. Це явище часто стає перепоною на шляху досягнення найоптимальнішого результату у передачі певних культурних аспектів різних мов.

Важливу увагу слід приділяти необхідності багатоаспектного дослідження міжкультурної комунікації, визначенню лінгвістичних та екстралінгвістичних факторів, вагомих для здійснення адекватного перекладу. Також треба усвідомлювати роль перекладача у процесі комунікації – які задачі постають перед ним та важливість його соціокультурної компетенції.

Найкращим прикладом виявлення на практиці вмінь перекладача роботи з різними аспектами міжкультурної комунікації можуть слугувати реалії. Саме переклад реалій вимагає від перекладача досить ґрунтовних знань з культури народу, з мовою якого він працює. На жаль, ця вимога не має певних, чітко окреслених меж, тобто перекладач повинен не зупинятися у розширенні свого кругозору. Але не усі реалії піддаються адекватному перекладу і справа тут не у достатній культурній компетенції перекладача. Просто іноді не існує еквіваленту реалії мови оригіналу у мові перекладу.

Часто ситуацією «проблемної» реалії можна зустріти у перекладах пісень і не обов'язково пісень окремо, а саме коли вони використовуються у діалогах для кращої передачі атмосфери розмови.

Прикладом такої ситуації може слугувати одна комічна сцена з серіалу «Друзі» («Friends»). У ній Рос Геллер (Девід Швіммер), записуючи повідомлення для своєї подруги від невідомого чоловіка, цікавиться у своїх друзів, що це за чоловік:

Ross: Hey, who's this uh, this Casey?

Phoebe: Oh, some guy she met at the movies.

Ross: Oh really? What uh, what does he want with her?

Chandler: Well, I'm guessing he wants to do a little dance... you know, make a little love... well pretty much get down tonight.

На перший погляд це звичайний діалог, але перекладач, знайомий з західною культурою досить добре, одразу помітить присутність реалії у даному тексті і, можливо, комічність ситуації.

Вся справа в тому, що авторами серіалу була використаний прийом «гри слів», а саме пароніми або їх підвид омофони – слова, що збігаються в звучанні, але мають різне значення й написання. У нашому прикладі омофоном є ім'я *Casey*, бо його звучання частково збігається із назвою американського диско гурту «KC and the Sunshine Band». Надалі цей збіг помічає Чендлер (Меттью Перрі) і вирішує пожартувати, відповідаючи на питання Роса: *Well, I'm guessing he wants to do a little dance... you know, make a little love... well pretty much get down tonight.* Виділені слова збігаються із слівом із пісні «Get Down Tonight» вищезазначеного гурту:

*«...Do a little dance, make a little love,
Get down tonight...»*

У наведеному прикладі перекладач стикається одразу з декількома проблемами, а саме передача комічності ситуації та трансформація реалії, на якій базується дана ситуація. Відповідник пісні, яка б підходила до цієї ситуації неможливо, тому перекладачу залишається вибрати один з варіантів дій. Перший – це перекласти текст точно з точки зору якості перекладу, зберігаючи усі власні назви. Такий варіант позбавляє ситуацію комічного відтінку. Другий – це доповнення до першого варіанту дій, а саме, перекладач повинен надати анотацію з поясненням присутньої «гри слів» та побічних елементів. Другий варіант не може гарантувати повну адекватність, що також позбавляє рецептора можливості зрозуміти комічність діалогу.

Із зображеного прикладу ми бачимо, що не усі реалії можна адекватно трансформувати з мови оригіналу на мову перекладу. У подібних ситуаціях перекладач вимушений нехтувати певними аспектами культурної цінності, які передає реалія, або ж надавати додаткові відомості у перекладі, що не завжди гарантує повноцінне усвідомлення матеріалу рецептором.

Перекладач, що завжди прагне до вдосконалення своїх знань, повинен збагачувати їх і в культурному аспекті. Отримані відомості допоможуть йому краще і швидше опрацьовувати реалії, знаходити нові методи їх передачі та не зупинятися у їх вивченні.

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів, м. Суми, 21-22 квітня 2014 р. / Відп. за вип. О.М. Сушкова. — Суми : СумДУ, 2014. — С. 94-96.